

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrtnih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za ves leto . . . 12.— . . . 18.— Naročnine je plačevati naprej na naročbo brez priložne naročnine se uprava ne ozira. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglašajo se račune po tarifu v petitu; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 18. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema uredništvo ulice Moline piccolo št. 3. II. nadst. Naročnino in oglašje je plačevati loco Trst. Odprište reklama oje se prosto postojna.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

VABILO na javni narodni shod,

ki ga sklicuje politično društvo „Edinost“

v prostorih **Mankočeve hiše na Proseku (Devinsčina).**

v nedeljo dne 25. oktobra 1896. ob 3. uri popoldne

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Prečitavanje zapisnika zadnjega shoda na Proseku.
3. Utemeljevanje resolucije radi osnutja okrajnega glavarstva za tržaško okolico.
4. Eventuelni predlogi.

Tržaški in okoličanski Slovenci!

Sedaj vam je prilika, da pokažete svoje zanimanje za javne stvari Vaše občine, in po tem takem tudi za svoj lastni blagor. Vsakemu bode prilika, da pove, kar mu je na srcu. Politično društvo „Edinost“ bode sklicevalo zaporedoma shode po okolici, a okoličanom je dolžnost, da se v velikem številu udeležijo teh shodov in da posežejo tudi v razpravo, kajti le tako izvedo bodoči poslanci, česa želi in zahteva ljudstvo.

Odbor političnega društva „Edinost“.

O spremembi domovinskega zakona.

(Govoril v državnem zboru poslanec Povše.)

Visoka zbornica! Ni mi lahko podati za predlagani zakon kakih novih dokazov, kajti toliko poročilo odseka, kolikor dosedanjí govorniki za predlog so uporabili vse dobro, kar le more priporočati vsprejem predloge; vendar mi pa bodi dovoljeno, ker se še nobeden zastopnik južnih dežel ni oglasil o tem važnem zakonu, da omenim nekaj razmer iz južnih dežel, da tako popolnoma opravičimo svoje stališče.

Dozdaj so vsi zastopniki kmečkih občin, ki so se oglasili, govorili za predlogo, izvzemši zastopnika št. Hipolitskih kmečkih občin; bodi mi torej dovoljeno, da spregovorim nekaj besed njemu nasproti.

Gospod poslanec je povdarjal v svojem govoru, da se pri tem zakonu govori tako malo o domovinskem čutu, o ljubezni do domovine, kar je pač nekaj vzvišenega in plemenitega. Uverjen naj bode, da bi bil jaz prvi in bi se srečnega štel, ako bi beseda „ljubezen do domovine“ še vedno v pravem pomenu in polnem smislu živela v srcih prebivalstva; toda časi so se spremenili, kar si dovolim dokazati v naslednjem.

Pri nas doma je bilo razmerje med delavci

in imajočimi stanovi do nekaterih desetletij prav srečno in tesno. Naši hlapci in posli so se čutili jedne z družino, v kateri so služili, in ni malo slučajev — jaz vam jih lahko navedem iz svoje domače hiše — da so hlapci in dekle po 20, 30, 40, celo 40 in več let služili v isti hiši; z ljubeznijo so se držali hiše in bili so kakor udje družine, vedno so imeli čuječe oko za korist kmeta in njegove domačije, pa tudi nikdar jih ni mučila skrb in bojazen, kako se bodo morali preživljati na stara leta, kajti vedeli so, da mirno prežive starost svojo v hiši kmetovi, tako rekoč kakor udje družine.

Od tedaj pa so se predručile razmere. Nastala so industrijska središča — in jaz sem zadnji, kateri bi rekel, industrija naj se ne razvija, kajti dobro je za kraj, kjer je nastala — in ta se stori, da dandanes naših ljudi ne veže ona ljubezen do domovja in do hiše in zemlje, ampak da pri najmanjši besedi gospodarjevi takoj odidejo, ker dobé drugod boljše plačo.

In ako bi se ozrl, našel bi le malo služabnikov, ki se zamorejo izkazati, da služijo deset let. Tudi sosedne kronovine mi bodo pričale, da rade jemljejo v službo ravno Kranjca, ker se odlikuje po svoji udanosti do hiše.

Temu ni več tako in odtod si razlagamo

njegovemu ušesu, a besede njegove molitve niso bile drugega, nego zrno, padajoče na pusti, neplodni kamen. In koliko krat je zavidal mramorne svetce na njih mestu v cerkvi. „Zakaj nisem jaz na vašem mestu? V vas je mozeg in srce, v vas je vse od hladnega mramor-kamena“. Le redkokdaj je spal Lovro. A ko je zaspal za trenotek, mučile so ga sanje. Zdelo se mu je, da je ptica s podrezanimi peroti, zaprta v tičniku. A zunaj v zelenem logu je sedel na veji slavček, zlagaje mile pismi. In hotel je poleteti iz tičnika, poleteti k svojemu slavčku v zelenem logu. Trikrat je razprostrl krila, trikrat je trčnil glavo ob tičnik in iz glave se mu je ulila kri. Strašne sanje!

Lovro je hiral od dne do dne. „Malvina bi bila moja, da me ne veže črna halja“. Ta misel mu je osvojila vso dušo. Predstojnik ni hotel zasledovati rane mladega gojenca; ni bil dober pastir. Zunanji obredi so mu veljali več, nego potrnost srca, nego čista duša. Za vsako malenkost je znal uščipniti. Lovru je bilo, da obupa.

„Ne zabadajte svojih ostrih nohtov v moje

spremenjeno razmerje. Vidimo tudi v statistiki, katera nam podaja dokazov za to. Čim več industrij je nastalo in čim več industrijo pospešujočih železnic se je zgradilo, tem različnejše je postalo razmerje med tistimi, ki imajo domovinsko pravico, in med nepristojnimi; tu vidimo, da ima n. pr. poleg Nižje Avstrije z največjim številom tujcev Trst med 1000 prebivalci 456 takih, ki imajo domovinsko pravico, med tem ko je v Dalmaciji, koder je promet še majhen in malo železnic in je to kraljestvo navidezno skoraj ločeno od srca monarhije, med 1000 prebivalci 936 prebivalcev z domovinsko pravico.

Razmere so se torej zasukele in z spremenjenimi razmerami moramo tudi računati.

Nekemu govorniku je v skrbi za domovinski čut ušla beseda: Pač ima kako drugo domačijo. Priznavam to, pa po obstoječih zakonih najde dotičnik prav drugo domačijo, če ga pošljejo v domovino starega očeta, kjer ne najde znanega obraza in morda celo ne zna tudi tam navadnega jezika.

Pri nas, posebno v Primorju, zahajajo Slovenci tropoma v Trst, se v kratkem nauče italijanskega jezika in če jih potem kedaj pošljejo nazaj v domovino, govorijo le italijansko. To je res druga domačija v pravem pomenu besede.

Predgovornik iz kmečkih skupin Nižje Avstrije mi pripozna, da, če v kaki vasi pohaja revež, katerega kmetje poznajo kakor prejšnjega zvestega hlapca, ga vabijo k večerji, mu dajo prenočišča in tudi zajutрка in ga potem odpuste z malim darilom. In takim čutom, mislim jaz, morali bi priznanašati.

Vidimo, da vedno bolj rastejo industrijska središča. Jeden gospodov govornikov je rekel, da to nam kmetovalcem škodi. Vse, kar je pri nas krepkega in trdnega, odhaja v Trst v morako pristanišče. Le, kar je slabega, ostaja doma. (Pritrjevanje.)

Prav težko je dobiti krepkih, trdnih ljudi za kmetijska dela. (Pritrjevanje.) Letos smo morali to malo, kar smo zamogli pridelati, tako rekoč krasti s polja. V to je trebalo naglo dobiti delavcev in v to je trebalo denarja. V severnih deželah zopet zahajajo ljudje v glavno mesto Dunaj.

srce“, veliknil je nekega dne, „Bog mi je priča, da znorim“.

Mladenč je obolel. Lovro je bil poznan med duhovščino kakor jako umen mladenič, osobito ga je imel rad neki stari kanonik, čestitljiva, pobožna glava. Doznavši o Lovrini bolezní, došel je v semenišče. Bolezen se je obrnila na bolje, a mladenič je bil še slab. Kanonik je šel kraj njegove postelje.

„Sinko“! rekel je dobri starček, „povedali so mi, da si bolan. Zato sem došel. Kako ti je? Povej mi, kaj te boli? Govorili so mi ljudje, da si že več časa bled, žalosten. Povej mi brez obzira, kakor da bi govoril svojemu očetu, svojemu spovedniku“.

„Hvala vam, prečastni oče“, odvrnil je bolnik slabim glasom, „hvala na vaši očetovski skrbi. Vse naj bi vam povedal? Bog! Ali morem-li“?

„Povej, sinko“!

„Dobro. Hočem. Ali prosim vas, ne srdite se na-me. Nesrečen sem, srce mi je bolno“.

„Kako srce“?

(Pride še).

PODLISTEK.

10

Prijatelj Lovro.

Črtica po resnici. — Spisal August Šenoa. Prevel C—š.

Lahkim korakom se je odmikal mladenič od dvora. Kraj šume je šel na štor. Solnce je zašlo, čeda se je vračala, zmrčilo se je, a Lovro je sedel sklonjene glave na šteru. Hladen vetrič je dahnil z gore. Lovro je zadrhtel, ustal. „Z Bogom“ je šepnil še jedenkrat in zginil je za gozdičem.

Drugega dne se je povrnil Lovro v Ljubljano, a Malvina je odšla v Trst.

Od tedaj ni bilo več misli v Lovrini glavi. Samo jedno mesto v njegovem telesu je bilo živo, besno: samo srce mu je bilo živo, a vse ostalo je bilo mrtvo. Ali srce ga je bolelo; iztrgal bi je bil iz prsij. Po cele dni je mogel Lovro korakati po svoji sobi sem in tja, bled, brez zavesti. Glas orgelj zdel se mu nevihta, besneča na razburkanem morju, sveta pesem je bila vzdihovanje umirajočih

Saj smo slišali jednega gospoda poslanca tega mesta, ki je govoril za predlogo. Pripoznavam, da je zavezan, zastopati koristi tega mesta. Pa dovolite mi, da govorim o Trstu, kakor o onem mestu, kamor hodijo naše najboljše delavske moči.

Ako pregledamo uradne statistične izkaze, vidimo, da odpada v Trstu na 100 oseb z domovinsko pravico 89 takih, ki je nimajo. Še bolj čudna je neka druga številka v statističnem izkazu.

Prosim, le pogledajte v utemeljevanju vladne predloge. Tam najdete, da v Trstu skoraj nikogar niso vsprejeli, in iz svoje skušnje vem povedati, da so premožni ljudje prosili za vsprejem; prošnjo so jim pa odbili zato, ker so bili slovenske narodnosti. Mala dežela Kranjska plača na leto 70.000 do 90.000 gl. tržaški bolnišnici za bolne Kranjce, ki so bili tam v oskrbi.

To so številke, katere moramo navajati, pa jaz vam tudi financijelno dokažem popolnoma, da smo opravičeni biti za predlog.

Zastopniki velikih mest pravijo, da jih čakajo velikanska bremena. Mi kmetovalci, mi zastopniki kmečkih občin, moramo reči, kakor je dobro povedal g. dr. Pacák, da smo 33 let nosili velikanska bremena. (Pritrjevanje.) Bojujejo se, ker se plaše velikanskih bremen. Mi pa dokažemo, da smo tri desetletja morali nositi včasih res velikanska bremena. (Prav res!)

Le majhen dokaz, gospodje, vam podam zato iz minolega leta, ko sem kakor od deželnega odbora imel priliko, natančneje spoznavati te razmere.

(Pride še.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 21. oktobra 1896.

Naša sodba. Kdor nas pozna, priznati mora, da nam je navada, da ob vsakem vprašanju brez ozira in brez strahu označamo svoje stališče. Tako isto delamo tudi z ozirom na naš domači prepir. Vsakdo ve, kako sodimo o „narodni stranki“, kako o „konservativni“ stranki in kako o posamičnih poslancih z obeh stranij. Nikdar nismo skrivali, da se v mnogih stvareh ne strinjamo s poslancem Povšetom, še manj pa dr. Šusteršičem, ker sodimo — in to je naše uverjenje —, da je tema dvema gospodoma naš domači prepir nekaka — kako bi rekli? — nekaka — potreba! Istotako nismo in ne moremo biti baš somišljeniki g. Višnikarja. Med nami in njim je cel kup razlike v nazorih.

Ali kraj vsega tega svojega nesoglašanja z mnogimi slovenskimi poslanci nam pa vendar velja načelo: pravični moramo biti do vseh! Naj bode Peter ali Pavel, gotov je naše pohvale, kadar je rekel ali storil kaj pametnega. Mi radi objavljamo parlamentarne govore tega in onega poslanca, ako so bili koristni za našo narodno stvar, ker nikakor ne moremo pritrditi navadi ali razvadi — ukoreninjeni tu in tam —, da se že načelno potajujejo govori in čini tega ali onega poslanca le za to, ker je dotičnik v nasprotni domači stranki. V tem zmislu priobčujemo govor posl. Povšeta o domovinskem zakonu in v tem zmislu hočemo govoriti danes o najnovejšem činu dra. Šusteršiča, povsem trezno in sine ira et studio.

Poslanec dr. Šusteršič je govoril te dni v prilog našim kreditnim zavodom. Mi smo bili zadovoljni že zato, ker se je opiral na dejstvo, da je pojav nenaklonjenosti do naših zavodov došel iz Trsta. Stvarno se strinjamo torej.

Zato nas za danes zanima bolj narodno-politiška stran njegovega govora. Posl. dr. Šusteršič je pričel svoj govor slovenski in sicer nastopnimi besedami:

„Visoka zbornica! Ko se danes v tej zbornici prvič oglašam za besedo kakor poslanec slovenskega ljudstva, smatram za svojo dolžnost, pričeti svoj govor v slovenskem jeziku. Naj se tudi slovenska beseda čuje na tem mestu, kjer se tolikokrat razpravlja o usodi slovenskega naroda, naj se s tem dejanski svedoči ravnopravnost slovenskega jezika v vsej naši državi. — Povod mojemu govoru je dala usoda dveh slovenskih posojilnic, katerih poglobitni namen je ta, da braniti slovensko narodnost pred uplivom tujega kapitala. Z narodnega stališča priporočam nujnost svojega predloga.

Če nadaljujem svoj govor v nemškem jeziku, s tem ne pripoznavam nemščini nikake prednosti

pred slovenščino, poslušujem se je le, da razumejo moj govor vsi člani visoke zbornice.“

Dejstvo samo na sebi, da je dr. Šusteršič zapričel svoj govor v slovenskem jeziku, treba brez ovinkov pozdraviti velikim veseljem. Žal, da se nam kali to veselje, kakor hitro obrnemo pogled svoj od tega dejstva samega. Se svojim govorom je dr. Šusteršič uveljavil krasno načelo. Ali kaj so načela, ako pa hodimo po potih, po katerih ne moremo uveljavljati istih načel. Kaj pomaga najbolj nabrušena sekira, ako je brez potrebnega — toporišča? Gospod poslanec se je postavil — saj se toli rado govori o slovenskem „radikalizmu“ — na najradikalniše narodno stališče. A isti Šusteršič je vstopil ravnokar v isti Hohenwartov klub, ki znači posebej eno negacijo vsake narodne odločnosti! Isti dr. Šusteršič noče ali ne sme niti čuti o zlozem postopanju z nekaterimi drugimi slovenskimi poslanci, in vendar bi bilo tako zlošno postopanje prvi in neizogibni pogoj za praktično uveljavljanje tistega odločno-narodnega stališča, na katero se je akademično postavil isti dr. Šusteršič se svojim prvim govorom. To je disharmonija. V tem pogledu imajo prav oni, ki trdijo, da mora rečeni poslanec izvesti tudi logiške posledice iz tega načela, ako hoče, da bomo njega prvi nastop smatrali resnim. Prva posledica pa bi morala biti: izstop iz Hohenwartovega kluba in slovesna izjava, da se ne bode družil z nikomur — bodi konservativcem ali liberalcem — ki ne bode brez pogojno priznaval popolne in do skrajnih posledic izvedene ravnopravnosti našega naroda. Ravno mi smo že mnogo pritiskali na g. doktorja v tem pogledu, a nismo mogli iztisniti iz njega niti jednega samega zloga. Res, da nimamo posebnega mandata od njegovih volilcev, ali javno glasilo naroda slovenskega smo vendar ... in poslanec, ki nekakim suverenim ponosom prezira javna glasila, mora imeti — tehtnih vzrokov za to. Dokler torej ne dobimo od dra. Šusteršiča jasnega dokaza, da hoče odločna načela tudi izvajati odločnimi dejanji, do tedaj ostanemo skeptiki in neverni Tomaži, kakoršni smo bili tudi — pred slovenskim govorom dra. Šusteršiča v poslanski zbornici. Taka je naša sodba.

Državni zbor. Pododsek proračunskega odseka je pritrdil, da se različne postavke uvrste v proračun za investicije, [kakor je želela vlada. Sklenilo pa se je na predlog načelnika Russa, da se postavke, potrebne za gradnjo državnih železnic, in za nabavo kapitala za gradnjo lokalnih železnic prenesejo v investicijski proračun.

Parlamentarizen v Bosni in Hercegovini. Govori se, da vlada v Sarajevu nameruje nasvetovati cesarju, da bi se v Bosni in Hercegovini uvel parlamentarizem. Med drugim naj bi se zasnoval deželni zbor za obe pokrajini na podlagi omejenega volilnega prava.

Deželnozbornske volitve na Moravskem. Združeni češki stranki sti že priobčili listo kandidatov. Stranke so se sporazumele do sedaj za 37 kandidatur, gledé 6 še ni prišlo do sporazumljenja. Od proglašanih 37 kandidatov je 14 odločnih pristašev ljudske stranke, 15 narodne stranke; ostali še niso pokazali svoje političke barve.

Volilno gibanje na Ogerskem. O že objavljenih izgredih poročajo: V nedeljo je grof Zichy v Kečkemetu razvijal svoj program. Korteši Košutovcev so napadali vozove prihajajočih pristašev ljudske stranke ter insultirali poslednje. Prišlo je do hudih spopadov. Posredovali so orožniki, ki so odveli mnogo oseb v zapor, ali — čuden slučaj — le pristašev ljudske stranke. Po zborovanju so Košutovci zopet napali pristaše ljudske stranke. Razvil se je formalen boj, v katerem je zopet posredovalo orožništvo. Redarji in orožniki so udarjali s sabljami po izgrednikih. Tudi v mnogih slovaških krajih gornje Ogerske je orožništvo „posredovalo“ proti pristašem ljudske stranke.

Iz Banjske Bistrice javljajo: Korteši liberalne stranke so izzvali tu velik poboj. Došlo je do strašnih prizorov. Pobita so vsa okna. Vojska je razgnala pristaše ljudske stranke. V Breznobarji so orožniki streljali na množico; 1 človek je bil ubit, 11 težko ranjenih.

Prebivalstvo, ogorčeno po taki brezobzirnosti, je podrlo hišo župana, strgalo napis matičnega

urada ter je vsem židom v mestu pobila okna. Tu pričakujejo še hujših prizorov. In tudi iz drugih volilnih okrajev prihajajo poročila o — prelivanju krvi.

Tako je pričel gosp. Banffy svoje delo za sestavo prihodnje večine. Naj le gleda, da vzbujene strasti ne porušijo slednjic — njega samega!

Ruski car pri nemškem cesarju. Car, veliki knez Sergij in veliki vojvoda Heški so dospeli ob 12. uri 40 min. v Wiesbaden. Na postaji jih je vsprejel cesar Viljelm, opravljen v uniformi ruskega polkovnika. Car je bil v pruski uniformi. Ljudstvo je pozdravljalo vladarja. Ob 2½ se je car vrnil v Darmstadt. Cesar Viljelm ga je spremljal do kolodvora.

Korespondenčni zavod javlja nadalje o tem obisku iz Berlina: „Norddeutsche Allg. Ztg.“, govoré o sestanku carja s cesarjem Viljemom v Wiesbadnu, piše: Obisk je bil povsem intimen in vladarja sta se mogla pozdraviti svobodno, brez nikakoršnega oficijelnega ceremonijela, kar se razumi samo ob sebi med dvema vladarjema, ki sta zvezana vezjo tradicionalnega prijateljstva. — Prihodnje poletje vrne nemška cesarska dvojica ruski carski dvojici oficijelni obisk.

O „ruskem tednu“, odnosno po odgovoru imperatorja vseh Ruskih na vdravico, izrečeno mu predsednikom francoske republike, prinesel je g. V. V. Komarov v svojem „Svietu“ te-le uvaženja dostojne besede:

„Mi stojimo sedaj na početni točki svetovne politike. Narodi, zvezani državnim življenjem, — to so dovršeni, močni organizmi, ki ne znajo zastojati, ki se razvijajo in širijo po meri življenja. Države živijo samo tedaj, kedar gredo naprej, zastoj je začetek razrušenja in njega je treba vedno se bati, njemu je treba vedno in vedno proti delati. Soveznika ne ostaneta na mestu, temveč pojdetaj naprej.

Resničnim provzvestnikom rusko-francoske zveze je bil genialni Napoleon I. On je predlagal zvezo Aleksandru I. in je trdil, da združeni Rusija in Francija bile bi tako močni, da bi si lahko podelile vso zemljo med seboj. Le-ta oblika ostala je resnična tudi dan danes. Rusija in Francija sti močni po zvezi, same ne dvignete orožja, a tudi nikomur ne dovolita, da bi je zagrabil. Mir je popolnoma zavarovan, a nedvomno je pa tudi, da da se razrešijo vsa svetovna vprašanja po volji Rusije in Francije. Praktična stran zveze izrazi se izlasti s tem, a brez praktične strani ni življenja.

Popolnoma je umljivo, zakaj da se je porodom in rastenjem rusko-francoske zveze skoraj ohladila stranka revanša, zahtevajoča vojne z Nemčijo. Z franko-rusko zvezo vojne z Nemčijo, po vsej verjetnosti, nikdar ne bo, ako le nemške intrige in nemška stranka ne podtočijo zveze tajnimi potmi. Pri franko-ruski zvezi vojna z Nemčijo grozila bi le ti poslednji nebitjem. Dokler bo živa franko-ruska zveza, ostane Nemčija tudi v mirnem času ne velika sila in brez vsake vojne je rusko vplivanje (uplivanje) od Labe na vstok tako naravno, kakor je uplivanje Francije po isti Labi z druge strani. — Praktično razrešenje ruskih vprašanj v vstočni Evropi in na Bostoru, francoskih pa na zapadu Evrope in na sredozemnem morji, pride samo seboj jednodušjem soveznikov. Te ideje so dokaj veče, naravnejše in prikladnejše silam in močem soveznikov, nego-li mala ideja maščevanja za vojno od 1870—1871. leta. Historija in naravni hod stvari more se trše maščevati, nego bi mogla to storiti stranka revanša.“

O poroki italijanskega kraljeviča. Kljub slabemu vremenu odločilo se je vendar, da visoka zaročenca odpotujeta s Črnogore v Italijo, da ne bi se moral valed odloženja promeniti ves program, določen za prestop princeze Jelene h katoliški Cerkvi in za poroko. Včeraj (20.) ob 5½ uri pop. odplula je jahta „Savoia“ z visoko gospodo iz Bara (Antivari). V slovo so ji zagromeli topovi utrdbe Volnice. Čim je jahta priplula iz pristanišča, pozdravljenjem. Avstrijske vojne ladje so krenole zatem za „Savojo“ in ji bodo sledile do Barija.

Iz Bari javljajo, da je došlo tjakaj 400 Črnogorcev. Vsprejeli so jih slavnostno. Vse mesto Bari je sijajno odičeno.

Različne vesti.

Umri je te dni v svojem rojstnem kraju, v Starem trgu na otoku Hvaru, pisatelj in profesor Šime Ljubič. Ljubič je bil v pokoju, a vendar je neumorno deloval na književnem in znanstvenem polju do zadnjega dihleja svojega. Bilo mu je 74 let. Lahka mu zemlja hrvatska!

Na adresi — klike. Neizrečeno morajo srbski prsti izvestno kliko med duhovniki tržaškimi, tako, da jim menda jedenkrat na teden izhajajoči „Amico“ ne zadošča več za izbruhe srda zoper nas, ampak so sedaj upregli v jarm gonbe proti slovenstvu tudi ilustrirani list „La Ricerazione“. Sicer nam ta list tudi dosedaj ni kazal naklonjenosti — da ne govorimo o ljubezni —, no, pa puščaj nas je vsaj pri miru. In to je tudi nekaj v sedanji dobi in v mestu tržaškem, kjer je siromašni Slovenec kakor proganjena divjačina, na katero strelja, kdor — hoče. Sedaj pa je začela še „La Ricerazione“. Bodi jej. A mi se bomo branili in v tej obrambi nas ne bode nimalo motilo dejstvo, da so gospoda tako — svobodni, da svoje nekrščansko, ker iz srda in fanatizma izvirajoče postopanje skrivajo pod plašč verskih koristi.

„La Ricerazione“ je menda sama slutila, da nje napad ni baš po duhu one sv. vere, ki nas uči, da ne smemo obrekovati; zato je skrila ta napad med drobni tisek „listnice uredništva“. No, dober prijatelj duhovskega stanu nas je vendar opozoril na to streljanje iz za varnega plota in mi smo že tu, na licu mesta, se svojim odgovorom. Gospoda bodo menda zadovoljni z našo — uljudnostjo in poslušnostjo. Da-li jim bode ugajala tudi kompozicija naše pesmi, na tem seveda moramo dvomiti.

„La Ricerazione“ piše v listnici uredništva: „Gosp. A. B. tukaj. Da, znano nam je o oni branjevki, ki je predlagala v nekem ultra slovenskem listu tega mesta, da bi se poslovanili tudi obredi sv. maše. Zapomnite si, da tudi glasek te branjevke (pettegola) ne pojde do nebes, če je res, da glas osla ne doseže tja gori. Vržite na ogenj z italijanskimi liberalnimi listi vred tudi „Edinost“, „Naša Sloga“, „Pensiero Slavo“ in „Soča“, ki tudi pripadajo liberalnemu plemenu. Ali mi želite slovenskega katoliškega lista? Naročite se na „Primorski list“ v Gorici“.

Kdor trdi brez stvarne podlage, ta laže! In kdor laže, ta — krade. In „Ricerazione“ krade se svojimi klevetami dobro ime dveh poštenih javnih glasil. To izjavljamo v imenu „Edinosti“ in „Naše Sloge“, „Soča“ in „Pensiero Slavo“ pa naj se brani sama, kakor se jima najbolje zdi. Pozivljamo te, duša klevetniška, da nam navedeš dejstev v dokaz, da sti zoper vero „Edinost“ in „Naša Sloga“ — ona „Naša Sloga“, katero po velikem delu pišejo duhovniki — pošteniji nego je tržaška klika! Z dejstvi na dan, heraus mit der Fuchtel. Golo obrekovanje pa ni pristojno katoliškemu duhovniku. In tudi gospodje okoli „Ricerazione“ bi se morali izogibati takemu nečastnemu poslu.

Pa čemu bi se neki segrevali, ko vemo, da ti gospodje sami vedo, da ni tako kakor podtikajo, da torej vedoma — ne govorijo resnice. Oni nas ne morejo, a ne zato, ker smo morda zoper vero, ampak zgolj zato, ker smo Slovani, a oni ne marajo Slovanov!

Glede vprašanja slovanskega bogoslužja se ne bomo spuščali v stvarna razpravljanja. V prvo zato ne, ker ni možno prepričati onega, ki se že a priori noče dati prepričati; v drugo pa zato ne, ker nam je jeden Strossmayer tolika avtoriteta, da bi zagrešili blasfemijo, ako bi ga hoteli le primerjati z izvestno kliko tržaško. Nam je avtoriteta tudi v cerkvenih stvareh oni Strossmayer, čigar zasluge za cerkev in dinastijo so tolike, da jih ne more paralizirati niti vsa zla volja — klike tržaške, one klike, ki udarja navpično doli na velike namene svetega očeta Leva XIII za bližanje in pomirjenje med dvema cerkvama.

Gospodje nam očitajo liberalizem v danes navadnem, slabem pomenu. Taki liberalci nismo. Mi nismo liberalci v zmislu, kakor nam podtikate vi, pač pa smo liberalci v toliko, da govorimo resnico Petru in Pavlu, dočim ste vi — farizeji. Vi napadate in obsojate vse, kar je slovenskega in naj je to slabo ali pa — dobro. Ko pa vam bi bila dolžnost, da bi žigosali italijanske nevernike, tedaj jih poučujete povsem mirno, gladite jih nežno,

ali pa se delate gluhe in slepe, da le ne vidite njihove zlobe.

Taka je vaša dvojna mera! Eklatanten dokaz smo dobili ravno sedaj, o priliki Dantejeve slavnosti v Tridentu. Ta slavnost je bila taka, da so jo najstrožje obsodili (kakor irredentistiško) z najmerodavnijega mesta, z Dunaja doli, in da jo je obsodila tudi naša „Triesterica“, o kateri ne bi hoteli trditi, da jej je navada obrekovati Italijane. In to isto slavnost proslavljate vi do nebes, in niste našli niti jedne besede, s katero bi ožigosali protidinastiške demonstracije, ki so se godile v Tridentu! Ni malo vas ne moti dejstvo, da so to slavnost zlorabili za svoje namene prav isti življi, ki so nedavno hrupeli zoper procesijo Matere Božje, ki so sv. stolici storili krivico, kateri ni para v zgodovini, in ki hoté odzvzeti naši cerkvi svobodo in nezavisnost. Kaj brigajo vas take lapalije?! Vi ste videli v Tridentu proslavljanje velikolaške ideje in to vam zadošča. Taki ste! In ker ste taki, zato hočemo nadaljevati borbo zoper vas z vso energijo!

V listnici uredništva pravite tudi nekemu somišljeniku ob Soči: „Combatteremo senza paura“ — Ne renimirajte, prosimo vas! Kdo je za vami? Bilo je pač časov pred par leti, ko so se tudi pri nas in v Istri jeli kaliti pojmi v vašem zmislu... ali naša slovenska in hrvatska duhovščina je poštena do globine svojih duš, zato ste bili kmalu pri kraju se svojo igro, vi in vaši somišljeniki. Ako že hočete vedeti vso resnico, vam povemo drage volje, da nam v poslednji čas važno iz vrst istrske duhovščine prihajajo vspodbujanja in bodrenja za odločnejšo borbo zoper — vas, zoper tržaško kliko! Danes se vas ne bojimo ni malo, ker vemo, kako grozno se vam je skrčil krog somišljenikov vsled nečuvenga in narodu hrvatsko-slovenskemu sovražnega postopanja vašega, ker vemo, da ste — klika in nič drugega!

Tudi v Višnjanu! Ubogi msgr. Flapp je padel povsem v nemilost pri tržaških „liberalcih“, kajti pregrešil se je toliko, da ni le v Vižinadi, ampak tudi v Višnjanu prepovedal Hrvatoma — hrvatski. I tam da je bilo ljudstvo „ogorčeno“ radi tega. In ta ogorčenost je bila tolika, da se je odpovedal celó voznik, ki je bil najet, da popelje škofa v Vižinado in da si je moral monsignor izprositi voz od nekega duhovnika. — Ubogi monsignor!

Za popravo cerkve sv. Antona starega odobrila je mestna delegacija trošek 1289 gld., kakor na občino pripadajoči del vsega stroška.

Slavno c. kr. pošto ravnateljstvo opozarjamo na zadnjo številko lista „Der Eisenbahner“. Tam je povedano, da ces. kr. poštni uradnik v Divači, Vekoslav Dichtl, obsiplje slovenske delavce z „zeljnatimi glavami“ in sličnimi sramotilkami.

Za to vest prepuščamo odgovornost gori navedenemu listu. Opozoriti pa smo morali nanjo slavno c. kr. pošto ravnateljstvo že zato, ker vemo že iz mnogih pritožeb, da je res takih uradnikov, ki žalijo našo narodnost, kjer le morejo.

Kar se pa dostaja tega konkretnega divaškega slučaja, prosimo slavno ravnateljstvo, da bi uvelo preiskavo, da-li je resnična ona vest v „Eisenbahnerju“ ali ne. Ako ni resnična, naj jo blagohotno da preklicati, ako pa je resnična, naj primerno strogostjo postopa zoper dotičnega uradnika, kajti to vendar ne gre, da bi državni služabniki na slovenskih tleh žalili slovensko narodnost. Kajti nam se jako dozdeva, sodečim po marsičem, kar smo že morali čuti iz Divače, da one besede — ako so res v rabi — niso naperjene toliko zoper osebe onih siromakov, ampak zoper njih narodnost.

Vsakako pa ne moremo razumeti, zakaj v slovenske kraje ne pošiljajo uradnikov, ki bi umeli živeti — v harmoniji z ljudstvom.

Naglica ni nikoli dobra, tako si menda mislijo poštni uradi, poslujoči med Materijo in Pomjanom. Tako moramo soditi po slučaju, katerega hočemo navesti tu.

Včeraj smo imeli v rokah kupon poštne nakaznice, iz katerega smo posneli nastopna suha dejstva:

Matevž Blokar iz Brezovice št. 38. je dal dne 15. septembra 1896. na pošto v Materiji 21 gld. Prejemnik te svote, Janez Babič iz Babičev pri Pomjanu pa nam trdi, da je dobil to svoto na pošti v Pomjanu dne 18. oktobra 1896.

Po takem bi bila ta svota romala iz Materije v Pomjan nad mesec dni.

Taka počasnost že sama na sebi ne bi bila v posebno čast poštni instituciji, vsled česar menimo, da le ustrezemo slavnemu c. kr. poštnemu ravnateljstvu, ako je obvestimo o tem slučaju.

Toda v tem slučaju je bilo še drugih kvarnih posledic.

Rečeni Janez Babič nam je pripovedoval namreč, da je — ker toliko časa ni bilo denarja — uložil tožbo zoper Blokara. A kako se je začudil, ko mu je na sodišču v Kopru toženec pokazal potrdnico, da je že dne 15. septembra oddal dotično svoto na pošto v Materiji! Tableaux: gledali so se debelo tožnik, toženec in sodnik.

Kdo naj plača stroške v tem slučaju? Tožitelj ne, ker ni prejel denarja, toženec tudi ne, ker je odposlal denar! Trpela sta vsak svoje stroške: tožnik 3 gld., toženec pa 10 gld. Pomislite le, kaka pot je to, iz Brezovice v Koper.

Občinstvo ne zahteva sicer Bog ve kako naglice, pač pa vsaj tolike točnosti, da se ne bodo dogajali taki slučajji.

Ni je take neumnosti, ki ne bi bila dovolj dobra našim nasprotnikom, kadar hote slepiti naše ubogo ljudstvo, oziroma, kadar se hote izvleči iz zadrege, v katero so zašli po svoji lastni brezvestnosti — Zadnjič smo bili povedali že, kako so brezvestneži obrekovali občinsko upravo v Pomjanu in kako je hitro pritekel v Pomjan gosp. dež. odbornik Gambini, da izvede natančno preiskavo. Vsploh preiskave je bil povsem drugačen, nego so želeli obrekovalci. Zato so ti poslednji prišli v zadrego pred ljudstvom. In veste, kako se hote izvleči iz zadrege?! S tem, da lažejo ljudstvu, da je občinski tajnik podkupil odbornika Gambinija. Tajnik deželnemu odboru nepriljubljene slovenske občine naj bi bil podkupil italijanskega člana istega deželnega odbora! To je vendar preneumno!

Dotičniki pa ne pomislijo, da tako govorjenje bi bilo žaljivo tudi za gospoda Gambinija, ako ne bi bilo tako grozno bedasto.

Take neumnosti uganjajo ti italijančiči v svoji zbesnolosti!

Rojski župnik Jurica pred sodiščem. — Na ovadbo doktoranda Eduarda Slavika in dr. Josipa Abram-a vršila se je včeraj kazenska razprava pred tukajšnjo c. kr. Preturo proti župniku rojskemu radi razaljenja časti.

Gospod župnik Jurica je namreč tožen, da je dne 6. avgusta t. l. o priliki krščenja sina g. Eduarda Slavika izrazil se v cerkvi o tožiteljema: „Conosco queste figure porche“ in to brez vsacega povoda. Na razpravi priznal je župnik, da je pač rekel i „La pensi, che figure“ ne pa „conosco queste figure porche“. Ena priča potrdila je popolnoma ovadbo, druga pa verzijo gosp. župnika. V svrhu zaslišanja tretje priče prenesla se je razprava. V današnji večerni številki prinesemo natančno, obširneje, izvirno poročilo.

Plesni venček „Tržaškega Sokola“. Prihodnje nedelje se otvoré običajne plesne vaje „Tržaškega Sokola“ s posebnim plesnim venčkom. V večo ugodnost plesalcev je dal odbor „Sokola“ lepo prenoviti in pobarvati ves pod ter je ustregel s tem splošni želji. Ker pa je to dalo zahtevalo velikih stroškov, pričakujemo obile udeležbe toliko na plesnem venčku, kakor tudi na vajah, da se vsaj deloma pokrijejo stroški in da se nekoliko razbremenimo društvo, ki ima itak veliko obvez na vse strani. Plesni venček se prične ob 8. uri zvečer; plesne vaje pa se bodo začele vsako nedeljo ob 6. uri. Na plesnem venčku bode sviral orkester. Nekoliko podrobnosti prinesemo prihodnjič.

Iz Devina nam pišejo: Javljam Vam veselo vest, da imamo tu že 46 členov „Tržaškega Sokola“. To kaže res lepo zanimanje, kajti vsi pristopivši so tudi že spolnili svojo dolžnost do društva. Poverjenikom med tukajšnjimi člani in med društvom v Trstu je bil — na predlog gosp. župana Plesa — izvoljen gosp. Kocman Ivan od sv. Ivana pri Devinu. Le-ta bode obveščal člene o društvenih stvareh. Minole nedelje so naši člani tudi že nastopili v vrste pod vodstvom učitelja telovadbe, brata Nechronija. Že te prve vaje so vapele prav lepo in se je nadejati pri nas prav dobrih telovadcev, ki bodo vsikdar gojili čut po bratimstvu in sokolske vzajemnosti. Na zdar!

Iz Voloskega nam pišejo dne 20. t. m.: Silen vihar je divjal sinoči in danes dopoldne po Kvarneru. Pot, ki vodi ob morju iz Voloskega v Opatijo, je jako poškodovana, ter na mnogih mestih popolnoma razrušena, tako, da se dolgo časa ne bode mogla rabiti. Vsled silnih naličev odprlo se je tudi mnogo studencev, kateri izvirajo mej skalami ob potu in se kar v celih slapovih alivajo v morje. Tudi nekatera kopališča ob morju so zelo poškodovana.

Povodnji. Tudi iz okraja koperskega nam poročajo o velikih povodnjih. Ob Rižani so ljudje kar koprnili od strahu. Valentiču pod vasjo Dekani je vzela voda 10 prašičev, pobrala mostove itd. V hiši Ivana Mačka je bila voda do prvega nadstropja. Ljudje so skoro umirali od strahu. Pri Kopru je bila vsa cesta pod vodo. Ljudje so se vozili v čolnih. V neko stražnico je privrela voda. Žena in otroci finančnega stražnika so kričali na pomoč. Na srečo so ljudje hitro prihiteli s čolnom in so tako prepeljali v Koper to preplašeno rodbino.

Zopet poplava. Včeraj zjutraj in zvečer je zopet izstopilo morje in je preplavilo vse obrežje in bližnje ulice in trge. Poplava pa vendar ni bila v tolikih dimenzijah, kakor zadnjič. Pouličnjaki pa so se včeraj izborno zabavali. Neka družba mladih razposajencev je od neke privlekla voz in ga vlačila po vodi. Jeden njih je igral „konja“, drugi so — kakih 5 — seli na voz. Došli so na „rivo“. Ker pa je voda še vedno naraščala, da ni bilo razločiti meje med obrežjem in morjem je kar hkratu voz plaval — po morju. Oni na vozu so se rešili drznim skokom, dočim je „konj“ telebnil v morje z vozom vred. Toda razposajenci imajo navadno srečo, in celo tedaj, ko so telebnili v mokri element. V istem hipu, ko je „konj“ kobacal po morju, zalotil ga je velik val, ki ga je vrgel — na obrežje med vredne mu tovariše.

Tak je bil ta komični dogodek včerajšnje poplave. Vendar pa ne verujemo, da bi dotičnika kedaj še veselilo igrati „konja“, kadar se bode zljubilo morskim valovom igrati svoj ples po ulicah tržaskih.

Vabilo k slavnosti otvorjenja slovenske šole družbe sv. Cirila in Metoda v št. Rupertu pri Velikovu, ki se bode vršila v nedeljo dne 25. oktobra 1896. l. s sledečim vspeškom: 1. Ob 10. uri zjutraj slavnostna pridiga v predmestni farni cerkvi v št. Rupertu, ko govoril č. g. vikarij Val. Podgorec. 2. Po pridigi velika sv. maša in petem „Te Deum laudamus“. 3. Takoj po cerkvenem opravlju slavnostno zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico, ob ugodnem vremenu na vrtu nove šole, sicer pa v šoli sami: a) pesem „Naša zvezda“, pojejo gg. pevci iz grebinjskega Kloštra; b) pozdrav predsednika; c) slavnostni govor, govori č. g. stolni kaplan Matej Ražun; d) blagoslovljenje šole po preč. g. dekanu Janezu Wieserju; e) pesem na čast sv. Cirila in Metoda, pojejo pevci iz grebinjskega Kloštra. 4. Ob 12. uri popoldne banket v gostilni gospe Ane Aufmuth v Velikovu s prosto zabavo, govori in petjem. K tej pomenljivej slavnosti vabi vse Slovenke in Slovence od blizu in daleč najljubneje slavnostni odbor.

Kako ravna v Srbiji z časnikarji. Beligradski radikalni „Narod“ in drugi listi protestujejo zoper to, kakor se v zaporih ravna z časnikarji, ki so v ječi zaradi časniških prestopkov. Urednik „Narodov“ je zaprt med tatovi in ubijalci. — „Narod“ prorokuje slednjič, da pride čas, ko se bodo naprednjaki, ki so danes na krmilu, britko kesali zaradi teh grdobij.

Gradnja sibirsko železnice napreduje hitro. Dne 27. t. m. se odpre že redni promet od Čeljabinska do Obi (1323 vrst). Na tej črti leže nastopna važnejša mesta: Kurgan, Petropavlovsk, Omsk in Kainsk. Za vso črto med Čeljabinskom in Obi bode trebalo 51 ur (26 vrst na uro). Od novega leta naprej bode vozila na tej črti dva brzovlaka. Ista bosta odhajala iz Moskve ob 7. zvečer in bode dohajala v Obi po vožnji 83 ur. Naglost bode torej znašala 31 vrst na uro.

Nemčija germanizuje svoje Poljake. Iz Vratislave javljajo, da je odredila vlada, da se v gornji (pruski Sileziji) krščanski nauk odslej ne sme več poučevati v poljščini, ampak v nemščini.

Sodnijsko. 21letni voznik Karol Grbolec iz Trsta, pristojen v Ljubljano, dobil je včeraj zaradi

prestopka zoper varnost življenja osem mesecev ječe. Grbolec je dne 10. avgusta predpoludne vozil preko trga S. Giovanni tako brzo in neoprezno, da je povozil 78letno prodajalko jajc, Josipino Tavčar. Starka je obležala mrtva na mah. —

50letni mornar Anton Vascotto je dobil 4 mesece ječe zaradi javnega nasilstva. Neke noči koncem minolega meseca zagrozil se je v kavarni v Izoli občinskemu redarju, ki je prišel opomnit, da je treba iti domov in zapreti kavarino.

20letni dninar Alojzij Jankovski iz Trsta, pristojen v Ljubljano, služil je nedavno pri tukajšnji tverki Herman Turek. Nekega dne je zmanjkalo 16 zabojev barve. Jednega teh ukradenih zabojev so našli pri Jankovskem, torej se je sklepalo iz te okolščine, da je Jankovski ukradel vseh 15. Včeraj je stal pred sodiščem, obtožen hudodelstva tatvine. Branil se je trdè, da je dotični zaboj našel v novem pristanišču, o ostalih pa da ne zna ničesar. Ker se mu ni moglo dokazati hudodelstvo tatvine, obsodilo ga je sodišče samo na tri mesece ječe zaradi prestopka, t. j. samo zaradi jednega zaboja in zaradi prepovedane vrnitve v Trst.

Koledar. Danes (22.): Kordula, devica, muč.; Saloma. — Jutri (23.): Janez Kaptist., spozn.; Etbin, opet. — Polna luna. — Solnce izide ob 6. uri 29 min., zatoni ob 4. uri 59 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 15.5 stop., ob 2 po. 18 stop. C.

Katarina Vélika na Dnjepru.

(1787. leta.)

(Ruski spisal G. P. Danilevski; preložil Al. Benkovič.)

(Dalje)

Slednjič so povedali starcu, kdo stoji pred njim. Nekaj trenutkov je bil kakor okamenel, potem pa je padel na kolena in vskričnil: „Mamo, carica, pomiluj!“

Carica ga je vzdignila milostno, ogovarjala ga, ko je sedela v kočijo, priporočila ga grofu Bezborodku, in videča, kako zanima njene goste in posebno Jožefa II., je vprašala starca:

— Nu, dedek, povej mi, česa želiš? Vse, kar poveš, ti izpolnim. Govori. Ne boj se...

Starac se je ozrl po krasnih tujcih in dvorjanih, ki so se sukali okrog kočije, ter se zamislil. Pijanost ga je minila.

— Vaše carsko veličanstvo! — je rekel: — ako smem prositi, evo česa prosim. Dajte mi 20 rubljev, ako ste tako dobri... Imam netjaka — zaljubil se je v neko devočko in jo zasnubil, a oče je ne dá, ker je reven. Nu, prodal se je kakor novinec, zadal se za nekega meščana za 20 srebrnih rubljev — nu, in sedaj popiva! Ko bi ga mogel osvoboditi vojaštva, meščanu vrniti zapite novce in njega oženiti! Tako bi bilo pomagano tudi meni... Žal mi je zanj: on slika, in kako slika vse slike, kar si jih moreš misliti! V Borisovski se je učil in je sedaj popolnoma slikar, učil se je tudi v Perejaslavlju, na bursi! Čitati zna in pisati in je vrl človek.

— Kje je tvoj netjak? — je vprašala Katarina. — Ali ni prepozno? Mogoče, da so mu že čelo obrili?

— Ne, mati, — je odvrnil Halajida: — čas je še do jutri! V Mirnem je, ne daleč odtod na sejmu, kjer popiva s svojim najemnikom...

Carica se je zopet obrnila h grofu Bezborodku, priporočila mu usodo starčevega netjaka, določila svoto za njega odkup od vojakov in svatbo ter zopet odpotovala z grofom Falkensteinom in drugim spremstvom na Dnjeper k svojim galeram.

Stari Halajida, katerega sedaj tudi Potemkin ni hotel več izgubiti izpred oči, se je zdajci znašel v pozlačeni kočiji ter se z grofom Bezborodkom peljal na sejm v Mirnoje. Da bi ustregel carici, hitel je grof določiti usodo netjaka Halajide ter se pri tem poslužil okolnosti, da se je morala Katarina nekoliko pomuditi v mestecu Kojdakih in se potem spustiti niže, da ustanovi mesto Katarinoslav.

Neopisljiv je bil utis na sejmsko ljudstvo, ko se je carska zlata kočija pripeljala na trg in je iz nje stopil odlični gospod v svilu in baršunu ter stari ded s platnom okrog nog. Hiteli so iskat novinca. Prišel je h kočiji, kakoršen je baš bil, z godci in tolpo naroda, popivajočega žnjim.

Novincu je preostajal samo še jeden dan in on ga je poganjaj, kar se je dalo. Po mestnem, še

do sedaj ohranjenem običaju je Borovikovski (tako se je zval netjak starega Halajide) še zjutraj obesil nase trakove in robce, vzal godce, katere je imel izgovorjene pri svojem najemniku, in šel na trg. Najemnik, debel meščan v suknji z dolgimi polami, je šel s trepetom za njim in po dogovoru izpolnil vsako najmanjšo željo svojega novinca. Dogovor se je glasil: Borovikovski, Kazak in po opravi slikar mora iti prostovoljno v vojake za meščana, a meščan mu mora za to dati dvajset rubljev denarja in zganja, kolikor ga oni hoče, ter mu biti ves teden na razpolaganje. In Borovikovski, in na njegovem mestu vsakdo, ki se je prodal v vojake, se je pošteno maščeval za izgubo svobode! Kaj si je vse izmislil v svoji svobodi ta bujni in usodni teden! Tako se je na primer prvi dan napil do grla, legel na sredo ulice, velel privoliti sodček zganja ter kričal zbravši se tolpi: „pijte, vsi pijte!“ Vsi so pili in najemnik jim ni smel braniti. (Pride še.)

Najnovejše vesti.

Dunaj 21. Povodom svoje srebrne poroke je dobil ministerski predsednik grof Bađeni jako milostno sestavljeno brzajavno čestitko od cesarja in mnogo čestitk od ministrov in uradnikov.

Bari 21. „Savoja“ je priplula v pristanišče ob gromenju topov. Glasba je svirala italijansko in črnogorsko himno. Zastopniki italijanskega dvora, minister Costi in oblasti so šli na brod. Kralj je pridodelil knezu črnogorskemu generala Ponzo in majorja Pallavicino.

Rim 20. Danes sta dospela sem vojvodinja in vojvoda Aosta, da se udeležita poroke kraljevice. Pričakujejo še: vojvodinjo Genoveško, grofa Turinskega, princa Viktorja Napoleona, princeso Leticijo, kraljico-mater Portugalsko in vojvodo Oporto. Velika množica tujcev prihaja od vseh strani.

Trgovinske brzajavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.80 7.85 Pšenica za spomlad 8.15 do 8.14 —. Oves za jesen 5.65—5.70 Ri za jesen 6.90—7. —. Koruza za sept.-okt. —. —. —. Pšenica, nova od 78 kil. f. 7.95—8. — od 79 kil. 8.05—8.10, od 80 kil. f. 8.10—8.15 od 81. kil. f. 8.20 8.25, od 82 kil. for. —. —. —. Ječmen 5.10—8. — prosa 5.15—5.30.

Trg malo mirnejši. Pšenica: Prodaja le 15.000 met. stot. 10 novč. coneje. Kupci rezervirani. Vreme: oblačno. **Praga.** Neratificirani sladkor for. 12.10, oktober-december 12.20 mirno. **Havre.** Kava Santos good average za oktober 62.25 za februar 62.50, neodločeno.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst s carino vred odpošiljatev precej f. 34.25 —. Concase 85.50 —. Četvorni 36 —. V glavah sodih 37.50 —. **Hamburg.** Santos good average za oktober 50.75 za dec. 51.50. za marec 1897. f. 51.75 rastoče, mlačno, nevoljno.

Dunajska borza 21. oktobra 1896

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.05	101.15
„ „ v srebru	101.10	101.15
Avstrijska renta v zlatu	121.95	121.75
„ „ v kronah	101.10	101.20
Kreditne akcije	367.25	348.50
London 10 let	119.90	119.90
Napoleoni	9.53	9.53
20 mark	11.76	11.76
100 italj. lir	44.50	44.45

ŽELEZNISKI VOZNI RED.

a) **Državna železnica.** (Postaja pri sv. Andreju Od dne 1. oktobra 1896.)

ODHOD:
6.30 predp. v Hrpelje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak.
8.35 „ v Hrpelje, Rovinj, Pulj, Divačo in na Dunaj
4.40 popol. v Hrpelje, Divačo, Dunaj Pulj in Rovinj.
7.30 „ v Hrpelje (in od Hrpelj brzovlak v Pulj, Divačo, na Dunaj, v Beljak.)
Lokalni vlak ob praznikih:
2.20 popol. v Divačo.
DOHOD:
8.05 predp. iz Ljubljane, Divače, Hrpelj.
9.50 „ iz Pulja, Rovinja.
11.15 „ iz Hrpelje, Ljubljane, Dunaja.
7.05 popol. iz Pulja, Ljubljane, Dunaja.
9.45 „ brzovlak iz Pulja, Rovinja, Dunaja, Beljaka Ljubljano,
Lokalni vlak ob praznikih:
8.35 popol. iz Divače.

Velika zaloga

sena in slame v omotih (balah),
ovsa in otrobov po najprimernejih cenah v
Via Scussa št. 3 in Via Gappa št. 4, palača Panfili.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefortl). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim sluzem, še peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za zdravljenje, stoji 50 nč, ter se dobiva v odlikovani lokarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.